

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte –Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Babără Victor cu inculpatul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Țurcan Gheorghe xxxxx, născut la
xxxxxxxxxxxx, originar din satul xxxxxxxxxxxx,
domiciliat mun. xxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 04.03.2019 – 29.10.2020;

Instanța de apel: 30.11.2020 – 28.09.2021;

Instanța de recurs: 21.02.2022 – 28.03.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 29 octombrie 2020, Țurcan Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. (b) Cod penal și, în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

A fost admisă parțial acțiunea civilă.

S-a încasat de la Țurcan Gheorghe în beneficiul succesorului părții vătămate Spînu Vera prejudiciul material în mărime de 21 847 (douăzeci și una de mii opt sute patruzeci și șapte), 75 lei și 490 (patru sute nouăzeci),00 Euro, echivalenți în lei la cursul stabilit de BNM la data executării prezentei Hotărâri.

S-a încasat de la Țurcan Gheorghe în beneficiul succesorului părții vătămate Spînu Vera prejudiciul moral în mărime 500 000 (cinci sute mii), 00 lei. S-a încasat de la ÎM "Grawe Carat Asigurări" SA în beneficiul succesorului părții vătămate Spînu Vera prejudiciul material în mărime de 32 805 (treizeci

și două de mii opt sute cinci), 00 lei, în rest acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Țurcan Gheorghe în beneficiul statului cheltuieli de judecată în sumă de 4 340 (patru mii trei sute patruzeci) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, prima instanță a constatat că, Țurcan Gheorghe, la data de 21 decembrie 2018, cu aproximație ora 19³⁰, fiind posesor a permisului de conducere de categoria respectivă, conducând unitatea de transport de model "xxxxxx" n/î xxxxxxxxxxxx, pe traseul M-5, km 217+600M, în regiunea sat. xxxxxxxx, manifestând imprudența față de acțiunile sale, exprimată prin încrederea exagerată în sine, dându-și seama că acțiunile sale ar putea provoca consecințe social-periculoase, contrar prevederilor Regulamentului circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM, nr. 375 din 13.05.2009/MO, nr. 92-93, din 15.05.2009, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic să nu-i expună pericolului, încălcând prevederile Cap. II, punct 10,. Subcapitol 1, lit. b), cap IV, secțiunea III, punct 45, subpunct 1, lit. a), b), c), d) și subcapitol II, al aceluiași Regulament, care obligă pe conducătorul de vehicul "să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea, necesară pentru a conduce în siguranță vehiculul pe drum, să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită , ținând permanent seama de următorii factori starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care iar permite să prevadă situații periculoase, starea tehnică a vehiculului, particularitățile încărcăturii și situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, a tamponat lateral pe partea dreaptă pietonul Spînu Petru, care se afla în partea laterală-stângă a autobuzului de model "xxxxxxx " n/î xxxxxxxxxxxx, care staționa din motive tehnice pe prima bandă în regiune sat. xxxxxxxx, în direcția de deplasare spre mun. Chișinău, cauzând-i leziuni corporale, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 201812C0128 din 02 februarie 2019, sunt calificate ca grave, sub formă de traumă cranio-cerebrală cu hemoragie cu edem al țesuturilor moi la nivelul părții piloase a capului pe dreapta, o plagă și două excoriații pe față, hemoragie subarahnoidă pe dreapta, contuzie cerebrală, fractura femurului drept, excoriații pe cotul drept mâini și genunchi, leziunile indicate fiind în legătură cauzală cu decesul.

Acțiunile lui Țurcan Gheorghe au fost încadrate în baza art. 264 alin.(3) lit. b) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către

persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către inculpatul Țurcan Gheorghe, prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat din lipsa componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

3.1 În motivarea apelului inculpatul a invocat că:

- sentința nu se bazează pe materialele cauzei, dar pe presupuneri, iar în procesul examinării cauzei penale de către instanța de judecată n-a fost dovedită vina sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal;

- neîntemeiat n-a dat o apreciere juridică faptului că în realitate conform materialelor cauzei penale - primar s-a produs tamponarea cu autobuzul Mercedes, care staționa neregulamentar pe carosabil, apoi a fost tamponat pietonul Spânu Petru;

- prin ordonanța de punere sub învinuire din 18 februarie 2019 n-au fost constatate și incriminate lui nerespectarea și încălcarea pct. 7; 47 (1) lit. b); 47 (2) lit. d) Regulamentul circulației rutiere, deoarece de către OUP n-a fost constatată vizibilitatea redusă, n-a fost efectuată o expertiză auto tehnică pentru a determina viteza de deplasare a automobilului „Volkswagen”, condus de către dânsul, n-a fost stabilită cu certitudine vizibilitatea pe porțiunea de carosabil până și locul formării. Iar în dezbaterile judiciare procurorul a recunoscut că atât de OUP, cât și de instanța de judecată n-a fost constatat dacă vizibilitatea de la locul tamponării a fost sau nu redusă de ceață;

- nu sa argumentat prin care probe se confirmă încălcarea prevederilor pct. 45 (1-2) RCR RM de către dânsul și prin care acțiuni s-au manifestat aceste încălcări. Instanța de judecată pentru a justifica învinuirea înaintată lui neîntemeiat a adus argumente suplimentare, precum că Țurcan Gheorghe nu a respectat prevederile pct. 7; 47 (1) lit. b); 47 (2) lit. d) Regulamentul circulației rutiere;

- potrivit pct. 7 Regulamentul circulație rutieră - vizibilitatea redusă se consideră vizibilitatea drumului mai mica de 300 m. Conform certificatului eliberat de Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 07.09.2019 la data de 21.10.2019 între orele 18.00 - 20.00, conform stației meteo Bravicea (r-nul Călărași) s-a semnalat aer cețos, distanța vizibilității meteorologice a fost de 4 km. Deci, nicidecum nu s-a confirmat nerespectarea de către dânsul a prevederile pct. 7; 47 (1) lit. b); 47 (2) lit. d) Regulamentul circulației rutiere, precum că fiind vizibilitate redusă el urma să reducă viteza cel puțin cu 20 km/h, decât viteza maximă admisă de 90 km/h. Fapt care nu a fost constatat de către Organul de Urmărire Penală;

- nejustificat de către instanța de judecată s-a adus ca argument precum că el nu a respectat prevederile pct. 47(1) lit. b) Regulamentul circulației rutiere - limitele de viteză pe drumurile publice în afara localităților de 90 km/h, deoarece de către experți n-a fost determinată viteza reală a automobilului „Volkswagen”, până la tamponare;

- neîntemeiat nu s-a dat o apreciere juridică faptului că de OUP n-a fost constatat câmpul de vizibilitate din salonul automobilului la lumina farurilor - fază lungă - fază scurtă, la lumina de zi. N-a fost examinat cadavrul pietonului decedat și hainele acestuia. La autobuzul de model „Mercedes” este deteriorată carcasa de la ușa portbagajului, partea stângă. De la locul accidentului a fost ridicat automobilul de model „Volkswagen”, și o parte componentă a caroseriei automobilului;

- de către Organul de Urmărire Penală n-au fost ridicate: canistra, lanterna care se presupune că ar fi fost pe carosabil, pentru a asigura securitatea circulației, n-a fost ridicat și examinat telefonul mobil a părții vătămate pentru a constata starea tehnică a acestuia;

- consideră că în circumstanțele date, Organul de Urmărire Penală era obligat să efectueze reconstituirea faptei la locul accidentului rutier în condiții maxim analogice cu cele în care a avut loc accidental rutier pentru a obține date obiective referitoare vizibilității autobuzului cu capote deschisă și pietonul pe carosabil în câmpul de vizibilitate a șoferului de la locul său de lucru;

- de către Organul de Urmărire penală n-a fost efectuată reconstituirea faptei la locul accidentului rutier;

- în procesul urmăririi penale de către OUP n-a fost dispusă efectuarea unei expertize autotehnice care să determine, dacă Țurcan Gheorghe, conducând cu auto „xxxxxx” a avut loc posibilitatea tehnică ca să evite tamponarea cu autobuzul și a pietonului în circumstanțele sus-constatate;

- OUP a încălcat prevederile art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală;

- în procesul examinării, vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) nu a recunoscut-o și a declarat că se deplasa cu o viteză regulamentară și nu a avut posibilitate tehnică să evite tamponarea cu capota autobuzului în partea stânga, cât și să evite tamponarea pietonului Spânu Petru ce se afla sub capota autobuzului în partea lateral stânga spate a autobuzului de model „xxxxxxx”, n/î xxxxxxxx deoarece: autobuzul nu era iluminat, staționa pe banda dreaptă a carosabilului, nu a fost instalat triunghiul de presemnalizare la o distanță de cel puțin 30 m, încât să poată fi văzut de la o distanță suficientă de conducătorul vehiculului care se apropie;

- experții judiciari n-au avut suficiente date obiective în materialele cauzei prezentate, pentru a stabili mecanismul producerii accidentului rutier, dacă inculpatul Țurcan Gheorghe a avut sau nu posibilitate tehnică pentru a

evita tamponarea, atât la viteza de 90 km, cât și 96 km n-a fost stabilită cauza producerii accidentului rutier;

- consideră admiterea demersului înaintat de avocatul Babără V. către instanța de judecată - o confirmare a faptului că instanța de judecată a constatat că OUP a încălcat prevederile art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală;

- instanța justifică încălcările admise de OUP, dând vina neîntemeiată pe apărare care n-a solicitat în faza de urmărire penală efectuarea reconstituirii la locul comiterii accidentului rutier și efectuarea expertizei autotehnice pentru a determina viteza mecanismului producerii cât și cauza accidentului rutier;

- instanța de judecată neîntemeiat n-a dat o apreciere juridică raportului de expertiză judiciară nr. 326-324, cât și declarațiilor expertului Sapunji M., prin care s-a constatat cu certitudine că experții n-au avut suficiente date obiective în materialele cauzei penale prezentate, pentru a stabili mecanismul producerii cât cauza accidentului, dacă Țurcan Gheorghe a avut sau nu posibilitate tehnică pentru a evita tamponarea atât la viteza de 70; 90 km/h cât și 96 km/h. Aceasta se confirmă și prin faptul că de către instanța de judecată neîntemeiat nu a fost satisfăcut demersul nr. 33 din 30.01.2020 înaintat de către experți cu privire la prezentarea acestor date suplimentare;

- consideră că în cazul din speță nu a fost stabilit cu certitudine viteza automobilului condus de către Țurcan Gheorghe, nu a fost stabilită posibilitatea tehnică de a evita tamponarea la viteza de 70 - 90 - 96 km/h, cauza accidentului rutier;

- în procesul examinării cauzei de către instanța de judecată n-a fost dovedită vina sa precum că a încălcat prevederile Regulamentului circulației Rutiere și a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal;

- învinuirea înaintată este una necorectă, neclară, conținând divergențe și circumstanțe de acuzare care se contrazic reciproc, adică este una dubioasă, iar instanța de judecată nu este în drept să completeze învinuirea cu circumstanțe care ar justifica-o, care ar agrava situația inculpatului și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii;

- consideră că n-a încălcat prevederile pct. 45 sub pct. 1-2 al Regulamentului Circulației Rutiere, deci n-a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, deoarece a fost privat de posibilitatea tehnică de a evita tamponarea cu autobuzul de model „Mercedes” cât și tamponarea pietonului Spânu Petru, prin acțiunile nereglementare a șoferului Căpățînă Pavel, care a încălcat prevederile: pct.3, pct.11, sub pct. 34 sub pct. 4, pct. 37 sub pct. 2), pct. 68 sub pct.4), pct. 71, pct. 72, pct. 122 al Regulamentului Circulației Rutiere. În cazul dat, șoferul autobuzului Căpățînă Pavel era obligat să asigure securitatea pasagerului Spânu Petru, să nu-l expună

pericolului, însă el l-a trimis pe pasagerul Spînu Petru în partea stîngă-spate a autobuzului pe carosabil și în așa mod la expus pericolului, fapt ce a rezultat decesul pasagerului Spînu Petru;

- consideră că fără o constatare concretă tehnică, aprecierea juridică este doar o presupunere, fiindcă procurorul, instanța de judecată nu posedă cunoștințe tehnice și nici nu are dreptul să facă careva concluzii tehnice, în sensul că ar fi avut posibilitate să evite accidentul rutier, dacă respecta Regulamentul circulației rutiere sau dacă se deplasa cu viteza de 70 km/h și legătura causală a vitezei cu accidentul;

- referitor la acțiunea civilă înaintată, consideră că, încasarea de la el în beneficiul succesorului părții vătămate Spînu Vera a prejudiciului moral în mărime de 500 000 ca vădit exagerat, deoarece instanța de judecată n-a luat în considerație că aflarea neregulamentară a părții vătămate Spînu Petru pe carosabil a provocat într-o mare măsură producerea accidentului rutier și urmările grave cauzate în rezultatul accidentului. În afară de aceasta, nu este reală încasarea de la el a sumei de 500 000 lei deoarece nu dispune de proprietăți, conturi bancare, salariu, care ar acoperi o parte din prejudiciul moral. Rămânând în stradă fără serviciu, fără casă și fără masă, surse de existență, nicidecum nu are posibilitate să recupereze o parte din prejudiciul moral încasat de către instanță. Consideră că, în procesul examinării cauzei penale de către instanța de judecată n-a fost dovedită vina incriminată, deci comiterea de către dânsul a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 28 septembrie 2021, a fost respins ca fiind nefondat apelul inculpatului, și menținută fără modificări sentința Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 29 octombrie 2020.

4.1 Instanța de apel a stabilit că, afirmațiile inculpatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

În continuare, prin cercetarea probelor pertinente, concludente, utile și veridice expuse supra constată dovedit dincolo de orice dubiu rezonabil că,

Țurcan Gheorghe, la data de 21 decembrie 2018, cu aproximație ora 19³⁰, fiind posesor a permisului de conducere de categoria respectivă, conducând unitatea de transport de model "xxxxxxx" n/î xxxxxxxxxxxx, pe traseul M-5, km 217+600M, în regiunea sat. Bravicea, Călărași, manifestând imprudența față de acțiunile sale, exprimată prin încrederea exagerată în sine, dându-și seama că acțiunile sale ar putea provoca consecințe social-periculoase, contrar prevederilor Regulamentului circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM, nr. 375 din 13.05.2009/MO. Nr. 92-93, din 15.05.2009, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic să nu-i expună pericolului, încălcând prevederile Cap. II, punct 10,. Subcapitol 1, lit. b), cap IV, secțiunea III, punct 45, subpunct 1, lit. a), b), c), d) și subcapitol II, al aceluiași Regulament, care obligă pe conducătorul de vehicul "să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea, necesară pentru a conduce în siguranță vehiculul pe drum, să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită , ținând permanent seama de următorii factori starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care iar permite să prevadă situații periculoase, starea tehnică a vehiculului, particularitățile încărcăturii și situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, a tamponat lateral pe partea dreaptă pietonul Spînu Petru, care se afla în partea laterală stângă a autobuzului de model "xxxxxxx " n/î xxxxxxxxxxx, care staționa din motive tehnice pe prima bandă în regiune sat. xxxxxxxx, în direcția de deplasare spre mun. Chișinău, cauzând-i leziuni corporale, care conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxxxxxx din 02 februarie 2019, sunt calificate ca grave, sub formă de traumă cranio-cerebrală cu hemoragie cu edem al țesuturilor moi la nivelul părții piloase a capului pe dreapta, o plagă și două excoriații pe față, hemoragie subarahnoidă pe dreapta, contuzie cerebrală, fractura femurului drept, excoriații pe cotul drept mâini și genunchi, leziunile indicate fiind în legătură cauzală cu decesul.

Apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, instanța de apel a conchis că, învinuirea adusă inculpatului Țurcan Gheorghe este întemeiată, acțiunile just calificate în temeiul art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi: „încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane”.

Analizând declarațiile succesoriului părții vătămate a martorilor a considerat că acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente,

consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată.

Instanța de apel a reținut că declarațiile inculpatului Țurcan Gheorghe privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile succesoriului părții vătămate, a martorilor și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii.

Analizând declarațiile martorilor Gasnaș Sergiu și Diaconu Valeriu, instanța de apel a constatat faptul că ultimii nu au relatat ceva la esența faptelor pentru care Țurcan Gh. a fost pus sub învinuire, doar relatând date generale. Conform certificatului prezentat de partea apărării și anexat la materialele dosarului, eliberat de Serviciul Hidrometeorologic de Stat nr. 08/544 din 07.05.2019, la data de 21 decembrie 2018 între orele 19:00-20:00, conform datelor stației meteorologice Bravicea (r. nul Călărași): - temperatura aerului a oscilat între -3,00 C -3,20 C; - umiditatea relativă a aerului a constituit 92%; - grosimea medie a stratului de zăpadă pe platforma meteorologică a constituit 5 cm.; - pe drumuri s-a semnalat ghețuș; - între orele 18:10-20:00 s-a semnalat aer cețos, distanța vizibilității meteorologice a fost de 4 km; - alte fenomene atmosferice, precum și precipitații nu s-au semnalat. (f.d.145) Astfel, pe porțiunea dată de drum, Țurcan Gh., urma să reducă viteza unității de transport pentru a o conforma condițiilor meteorologice în limitele permise de Regulamentul circulației rutiere.

În final a reținut că, în cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate inculpatului (*pct. 17 din decizie*), inclusiv vinovăția acestuia, iar argumentele apelantului, precum că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunii imputate, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei, inclusiv declarațiilor succesoriului părții vătămate și ale martorilor descrise mai sus.

Instanța de apel a apreciat afirmațiile inculpatului precum că s-ar fi deplasat cu viteză regulamentară ca fiind făcute în scop de apărare și evitare a răspunderii penale și nu are careva motive de a pune la îndoială concluziile experților care au întocmit raportul de expertiză sub avertizare de răspundere penală pentru concluzii false, totodată partea apărării nu a declarat careva recuzări față de experți. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr.326-334 din 27.02.2020 în momentul formării urmei de frânare, înregistrate în procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 21 decembrie 2018, care a avut loc pe traseul M5, km 217+700 m, s. Bravicea, Călărași constituie aproximativ 96 km/h. Din cele menționate rezultă că la momentul observării obstacolului și frânării în scopul evitării coliziunii Țurcan

Gheorghe se deplasa cu viteza de aproximativ 96 km/h. Astfel, acesta a depășit atât viteza generală admisibilă de deplasare de 90 km/h cât și viteza de deplasare admisă în condiții de vizibilitate redusă de 70 km/h.

Cu referire la afirmațiile apelantului precum că, nu a avut posibilitate tehnică să evite tamponarea cu capota autobusului în partea stânga, cât și să evite tamponarea pietonului Spînu Petru ce se afla sub capota autobusului în partea lateral stânga spate a autobusului de model „xxxxxxx”, n/î xxxxxxx deoarece, autobusul nu era iluminat, staționa pe banda dreaptă a carosabilului, nu a fost instalat triunghiul de presemnalizare la o distanță de cel puțin 30 m, încât să poată fi văzut de la o distanță suficientă de conducătorul vehiculului care se apropie, instanța de apel a menționat că, la examinarea acestei probe privind prezența sau absența posibilității tehnice a conducătorului locului de transport de a evita producerea accidentului rutier pe timp de noapte, pe sectoarele de drum neiluminate sau în condiții de vizibilitate redusă trebuie de reieșit din următoarele: în conform cu lit. a) alin.(1) pct.45 RCR, conducătorul mijlocului de transport trebuie să-l conducă în conform, cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de dexteritatea în conducere care iar permis prevadă situațiile periculoase.

Iar cele susținute de către Țurcan Gheorghe că schița accidentului rutier a fost întocmită greșit și părtinitor de către angajații MAI, iar raportul de expertiză s-a bazat exclusiv pe schița menționată, instanța de apel nu lea luat în considerație, iar fără prezentarea cărorva probe verosimile în acest sens, acestea au doar un rol declarativ. Or, Țurcan Gheorghe după efectuarea măsurărilor a semnat schița accidentului fără a avea careva obiecții menționând că personal a lut parte la efectuarea măsurărilor și nu a contestat acțiunile agenților constatatori în modul prevăzut de lege. Ulterior realizând că indicațiile schiței accidentului î-i sunt nefavorabile Țurcan Gheorghe invocă diverse ilegalități și părtinirea colaboratorilor poliției la întocmirea acesteia, fără însă a proba cele susținute.

În final instanța de apel a menționat faptul că, concluziile primei instanțe sunt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită în cadrul procesului penal, astfel faptele acestuia, reținute prin sentință, întrunesc elementele infracțiunilor imputate.

Cu referire la stabilirea și individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75, 61 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, reieșind din circumstanțele cazului că, infracțiunea comisă de Țurcan Gheorghe face parte din categoria celor grave, ținând cont de scopul pedepsei penale în restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, instanța de apel a menționat că, prima instanță în mod justificat a ajuns la concluzia aplicării inculpatului Țurcan Gheorghe a pedepsei sub formă de 3 (trei) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța a reiterat că, prima instanță corect a admis parțial cerințele succesoriului părții vătămate în partea încasării prejudiciului moral, cu încasarea de la Țurcan Gheorghe în beneficiul lui Spînu Vera a prejudiciului moral în sumă de 500 000 (cinci sute de mii) lei, în rest acțiunea civilă fiind respinsă, ca neîntemeiată.

La fel, a reținut că, prima instanță justificat a concluzionat de a încasa de la SA "Grawe Carat Asigurări" în beneficiul succesoriului părții vătămate Spînu Vera, prejudiciul material în mărime de 32 805 (treizeci și două de mii opt sute cinci)lei, cheltuieli legate de înmormântare, și de la Țurcan Gheorghe în beneficiul lui Spînu Vera - succesoriului părții vătămate prejudiciul material suportat pentru procurarea medicamentului "Methypred" în suma de 3 977 (trei mii nouă sute șaptezeci și șapte), 75 lei, cheltuieli de transport în mărime de 2 620 (două mii șase sute douăzeci)lei, venitul ratat de tata decedatului Spînu Petru- Spînu Ion, pentru absența de la locul de muncă în perioada 21 decembrie 2018-15 ianuarie 2019 legată de decesul fiului și înmormântarea acestuia (f.d. 141), cât și suma de 490 (patru sute nouăzeci) euro, echivalenți în lei la cursul stabilit de BNM la data executării, ce constituie prețul telefonului mobil de model „xxxxxxx” deteriorat la momentul impactului (f.d. 138), precum și cheltuielile de judecată cu titlu de cheltuieli suportate pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei.

Corect prima instanță a soluționat soarta corpului delict automobilul de model Volkswagen CADDY cu n/î COC 079. La fel, justificat a dispus încasarea de la Țurcan Gheorghe în beneficiul statului cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 4 340 (patru mii trei sute patruzeci) lei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Babără Victor cu inculpatul, prin care invocând incidența **pct. 6)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Țurcan Gheorghe Ion să fie achitat din lipsa componentei de infracțiune, prevăzută de art. 264 alin. 3 Cod penal.

5.1 În susținerea recursului avocatul Babără Victor cu inculpatul invocă următoarele aspecte:

- instanțele de judecată s-au manifestat în favoarea acuzării, au încălcat flagrant prevederile atât art. 19 alin. 1 cât și prevederile art. 24 alin. 2 Cod de procedură penală;

- instanța de apel doar a enumerat motivele înaintate de inculpat, însă n-a dat nici-o apreciere acestora;

- instanța de apel n-a examinat probele acumulate de prima instanță - ce echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel;

- atât instanța de apel cât și prima instanță n-au dat nici-o apreciere și a neglijat Raportul de expertiză auto tehnică nr. 326-334 din 27.02.2020;

- instanța de apel n-a dat o apreciere înscrierii audio de la prima instanță care confirmă că procurorul a declarat că are dubii în privința vinovăției lui Turcan Gheorghe și a lăsat la discreția instanței aprecierea vinovăției lui Turcan Gheorghe. Faptul că prima instanță a dispus și a efectuat o expertiză auto tehnică pentru a determina cauza accidentului rutier, confirmă că prima instanță a considerat că doar expertul auto tehnic are competența necesară pentru a determina cauza accidentului din punct de vedere tehnic, pentru a rezolva fondul cauzei și a permite instanței de a aprecia juridic acțiunile condamnatului Turcan Gheorghe;

- reieșind din concluziile expertului auto tehnic - pentru a rezolva cauza accidentului, posibilitatea tehnică, este necesar de efectuat reconstituirea la locul accidentului, pentru a determina vizibilitatea automobilului, astfel, în opinia sa n-a fost rezolvat fondul cauzei însă, atât prima instanță, cât și instanța de apel au constatat eronat precum că, argumentul condamnatului, nu a avut posibilitatea tehnică să evite tamponarea cu capota autobuzului în partea stângă, cât și să evite tamponarea pietonului Spînu Petru ce se afla sub capota autobuzului în partea lateral stângă spate a autobuzului de model "xxxxxxx ", n/î xxxxxxxx deoarece, autobuzul nu era iluminat, staționa pe partea dreaptă a carosabilului, nu a fost instalat triunghiul de presemnalizare la o distanță de cel puțin 30 m, încât să poată fi văzut de la o distanță suficientă de conducătorul vehiculului care se apropie;

- neîntemeiat nu s-a dat o apreciere juridică faptului că conform materialelor cauzei penale - primar s-a produs tamponarea cu autobuzul Mercedes, care staționa neregulamentar pe carosabil, apoi a fost tamponat pietonul Spînu Petru;

- nu s-a dat nici-o apreciere și s-a neglijat faptul că prima instanță, pentru a justifica învinuirea înaintată lui Turcan Gheorghe, neîntemeiat a adus argumente suplimentare, precum că Turcan Gheorghe nu a respectat prevederile pct. 7; 47 (1) lit. 2); 47 (2) lit. d RCR - deoarece aceste încălcări n-au fost constatate de către OUP prin ordonanța de punere sub învinuire din 18 februarie 2019;

- în procesul examinării cauzei penale n-a fost dovedită vina lui Turcan

Gheorghe, precum că a încălcat prevederile prevăzute de pct. 45, sub pct. 1-2 al Regulamentului Circulației Rutiere și a comis infracțiune prevăzută de art. 264, alin. 3 lit. b) Cod penal;

- instanța de judecată neîntemeiat a încasat prejudiciul moral de 500 mii lei care este exagerat și nu corespunde gradului de vinovăție;

- învinuirea înaintată lui Țurcan Gheorghe, este ne concretă, neclară, conținând divergențe și circumstanțe de acuzare care se contrazic reciproc, adică este una dubioasă, iar instanța de judecată nu este în drept să completeze învinuirea cu circumstanțe care ar justifica-o, care ar agrava situația inculpatul și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului ordinar declarat de către avocatul Babără Victor cu inculpatul menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul *când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel se deduce, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelanți, în raport cu motivele invocate de părți și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Deci, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere, că lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație

în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

Iar pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) și 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (Hotărârea Plenumului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.).

7.1. În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței (pct. 2. din decizie), **prima instanță** adoptând soluția de condamnare a inculpatului Țurcan Gheorghe în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpatului în rechizitoriu, nefiind clar care probe au fost puse la baza sentinței de

condamnare și care au fost respinse;

Deși a făcut trimitere la Raportul de expertiză auto tehnică nr. 326-334 din 27.02.2020, ca probă în susținerea învinuirii, prima instanță nu l-a apreciat în nici un fel, și nu a coroborat concluziile experților cu învinuirea incriminată inculpatului Țurcan Gheorghe.

Instanța de recurs ordinar statuează și faptul că deși în ședința primei instanțe cu referire la unele concluzii ale raportului de expertiză judiciară nr. 326-334 din 27.02.2020, a fost audiat expertul judiciar Sapungi Mihail, declarațiile acestuia doar au fost trecute în textul sentinței pronunțate, iar aspectele importante clarificate de către expert nu au fost supuse unei analize, fiind în fond lăsate fără apreciere.

Colegiul de asemenea constată depășirea limitelor învinuirii formulate or, aceasta în motivarea soluției sale ca fiind stabilită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate a făcut trimitere și a constatat în acțiunile inculpatului încălcarea **pct. 47.1 lit. b), pct.(7) și pct.47 alin.2, lit. d)** al Regulamentului circulației rutiere – fapte neincriminate ultimului în rechizitoriu, eroarea constituind depășirea limitelor învinuirii, deoarece judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.(f.d.110, Vol. I);

În contextul omisiunilor constatate supra, Colegiul conchide că prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În continuare, Colegiul reține, că potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări.

Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost

corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Sub aspectul expus mai sus Colegiul penal lărgit stabilește că, și instanța de apel la rândul său nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*), se constată că aceasta:

- nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată;

- nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpatului în rechizitoriu, nefiind clar care probe au fost puse la baza sentinței de condamnare și care au fost respinse;

- a statuat în descriptiv, confuz și neclar la descrierea elementelor constitutive ale infracțiunii încălcarea regulilor sau ignorarea cerințele Regulamentului Circulației Rutiere și anume cazul menționat la prevederile pct. 45 și **pct. 46**, iar infracțiunea se consumă în momentul survenirii consecințelor ei, astfel, a depășit limitele învinuirii, deoarece potrivit rechizitorului **pct. 46** din Regulamentului Circulației Rutiere nu este incriminat inculpatului Țurcan Gheorghe.

- nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de apărător, și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3.1 și 5.1 din prezenta decizie, în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, precum și a constatării clare a faptelor comise și întrunirea elementelor infracțiunilor incriminate, precum și calificării juridice corespunzătoare a faptelor comise, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Cu referire la argumentul recurentului că *atât instanța de apel cât și prima instanță n-au dat nici-o apreciere și a neglijat Raportul de expertiză auto tehnică nr. 326-334 din 27.02.2020*, instanța de recurs ordinar îl apreciază ca fiind întemeiat întrucât din conținutul atât al sentinței primei instanțe cât și a deciziei instanței de apel, se atestă că a fost redat conținutul probelor

prezentate de partea acuzării, însă, deși sa făcut referire la prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia: *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.*, acestea însă nu au efectuat aprecierea acestora și la motivarea hotărârilor nu s-au expus asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, obligație instituită la alin. (4) a art. 101 Cod de procedură penală.

La fel, în decizia sa, instanța de apel a redat o parte din depozițiile martorilor audiați pe caz, însă ulterior nu a efectuat o apreciere în cumul cu toate probele, în fila neexpunându-se corespunzător asupra fiecăreia, dar sa limitat la fraze generale, precum că aceste probe demonstrează existența elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate lui **Țurcan Gheorghe**.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlătore erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată.

Reieșind din faptul că decizia instanței de apel urmează a fi casată, **Țurcan Gheorghe**, urmează a fi eliberat imediat din penitenciar dacă nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

8. De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice din nou și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii,

să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, să dea răspuns la toate cerințele și argumentele apelanților ținând cont de motivele invocate în apeluri și dispozițiile expuse la pct. 7 al prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Babără Victor cu inculpatul, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Țurcan Gheorghe xxxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Țurcan Gheorghe xxxxxxxxxx se eliberează imediat din penitenciar dacă acesta nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **26 mai 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion